

Tjänsteutlåtande

Tove Nyström Eriksson

Till: Vård- och
omsorgsnämnden

Datum: 2025-04-29

Diarienummer: VON 2025/0064

Tillhandahållande av insatser enligt nya socialtjänstlagen

Sammanfattning

En ny socialtjänstlag föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Lagförslaget innebär bland annat större möjligheter för socialtjänsten att erbjuda insatser både med och utan individuell behovsprövning.

Enligt nya socialtjänstlagen ska nämnden fatta beslut om vilka insatser socialtjänsten får ge utan behovsprövning från och med den 1 juli 2025. En inventering har genomförts av vilka insatser som idag ges utan behovsprövning.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Uppdra till socialförvaltningen att under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 30 september 2026 tillhandahålla insatserna i bilaga 1, utan behovsprövning.
2. Uppgifter som kan röja enskildes identitet vid genomförande av insatserna i bilaga 1 inte ska dokumenteras under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 till och med den 30 september 2026.
3. Återrapportera omställningen senast den 30 september 2026.

Ärendet

Regeringen föreslår i propositionen 2024/25:89 en ny socialtjänstlag som ska träda i kraft den 1 juli 2025, i det fall riksdagen antar lagförslaget. Lagen innebär bland annat att vård- och omsorgsnämnden får möjlighet att erbjuda insatser både med och utan individuell behovsprövning. Insatser utan behovsprövning kan vara öppna för alla eller riktade mot specifika grupper. Förändringar föreslås också i dokumentationsskyldigheten, som ska gälla för alla insatser, även de utan behovsprövning, med vissa undantag.

Den nya socialtjänstlagen syftar till att skapa en mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Den nuvarande lagen, som till stor del baseras på en lag från 1980, anses inte längre vara tillräckligt anpassad till dagens samhälle.

Några av de viktigaste förändringarna inkluderar:

- **Förebyggande arbete:** Socialtjänsten ska kunna erbjuda insatser tidigare för att motverka att problem växer.
- **Tillgänglighet:** Det ska bli lättare att få hjälp när det behövs.
- **Insatser utan individuell behovsprövning:** Vissa insatser ska kunna erbjudas utan att varje enskilt fall behöver prövas individuellt.
- **Barnens rättigheter:** Lagen anpassas till barnkonventionen och stärker barnens rättigheter.

Insatser utan individuell behovsprövning

Insatser för personliga behov

Österåkers kommun kan tillhandahålla insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning för att anpassa verksamheten efter lokala förutsättningar och behov. Ekonomiska insatser kräver dock alltid individuell behovsprövning.

Följande insatser kräver alltid individuell behovsprövning:

1. Kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson
2. Vård i familjehem
3. Vård i LVM-hem
4. Vård i särskilda ungdomshem
5. Vård av barn eller unga mellan 18 och 20 år i jourhem, stödboende, skyddat boende och andra hem för vård eller boende
6. Bostad i boende för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning
7. Vård i hem för viss annan heldygnsvård

Insatser för barn

Österåkers kommun kan tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning till barn över 15 år utan vårdnadshavares samtycke, om insatsen är lämplig. För barn under 15 år krävs vårdnadshavarens samtycke.

Dokumentation av uppgifter

Skyldigheten att dokumentera handläggning av ärenden som rör enskilda överförs till den nya socialtjänstlagen. Dokumentation krävs även vid genomförande av insatser utan individuell behovsprövning, med undantag för

rådgivning och när särskilda skäl föreligger för att inte dokumentera uppgifter som kan röja enskildas identitet.

Omställning

Under perioden december 2024 till och med mars 2025 har en kartläggning av insatser utan behovsprövning genomförts. I bilagan redogörs för samtliga de insatser som ges utan behovsprövning idag.

Under den föreslagna omställningsperioden 2025-07-01- 2026-09-30 ska insatserna analyseras ytterligare för att säkerställa villkor och omfattning samt hur kravet på dokumentation kan/ska tillämpas.

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen anser att det finns behov av en omställningsperiod för att anpassa sig till den nya socialtjänstlagen. Under denna period behöver socialtjänsten fortsätta att tillhandahålla insatser på ett sätt som är förenligt med den nuvarande verksamheten, samtidigt som man utreder hur insatserna ska tillhandahållas framöver. Förvaltningen anser därmed att det är motiverat att vård- och omsorgsnämnden beslutar att socialtjänsten i Österåkers kommun under en omställningsperiod från och med den 1 juli 2025 fram till och med den 30 september 2026 får tillhandahålla insatserna i bilagan till beslutsunderlaget utan individuell behovsprövning.

Socialförvaltningen konstaterar att det i propositionen till ny socialtjänstlag föreslås nya krav för dokumentation vid genomförande av insatser utan individuell behovsprövning. Förvaltningen anser därmed det motiverat att vård- och omsorgsnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att under omställningsperioden utreda eventuella undantag från skyldigheten att dokumentera uppgifter som kan röja den enskildes identitet vid genomförande av insatserna.

Bilagor

1. Insatser utan behovsprövning 2025-05-20

Mona Bakhshi Poor
Socialdirektör

Josefin Bandh
Avdelningschef förvaltningsstöd

Tove N Eriksson
Enhetschef förvaltningsstöd

Skickas till
Namn

Verification

Transaction 09222115557546849381

Document

_ VON 2025_0064-01 Tillhandahållande av insatser enligt nya socialtjänstlagen

Main document

4 pages

Initiated on 2025-05-15 12:14:41 CEST (+0200) by

Katarina Jupén Morell (KJM)

Finalised on 2025-05-16 09:55:50 CEST (+0200)

Initiator

Katarina Jupén Morell (KJM)

Österåkers kommun

Company reg. no. 212000-2890

katarina.jupenmorell@osteraker.se

Signatories

Josefin Bandh (JB)

josefin.bandh@osteraker.se

Signed 2025-05-15 12:24:18 CEST (+0200)

Mona Bakhshi Poor (MBP)

mona.bakhshipoor@osteraker.se

Signed 2025-05-16 09:55:50 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

